
KOOGEL & MOOGEL
LASTEAED
ÕPPEKAVA

SISUKORD

1. Lasteasutuse liik ja eripära
   1.1. Üldinfo
   1.2. Lasteaia eripära
   1.3. Lasteaia Põhiväärtused
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted
   2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse üldised eesmärgid
   2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted
3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus
   3.1. Pedagoogiline meeskond
   3.2. Õppeaasta ja rühmade töö
   3.3. Metoodiline korraldus
   3.4. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine
   3.5. Päevakava
   3.6. Tegevuskava
   3.7. Traditsioonilised üritused
   3.8. Haridusliku erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus
   3.9 Eesti keele kui teise keele õppe korraldus
4. Lapse eeldatavad üldoskused vanuseti
   4.1 Mänguosakused
   4.2 Tunnetus- ja õpioskused
   4.3 Sotsiaalsed oskused
   4.4 Eneseregulatsiooni oskused
5. Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste eesmärgid ja sisu ning lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti
   5.1. Mina ja keskkond
   5.2. Keel ja kõne
   5.3. Matemaatika
   5.4. Kunsti
   5.5. Muusika
   5.6. Liikumine
6. Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted
   6.1 Lõimitud ja huvipõhine õppe- ja kasvatustegevus
   6.2 Valdkondadeülesed üldpõhimõtted
7. Lapse arengu hindamise ning toetamise põhimõtted, dokumenteerimine ja korraldus
8. Vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus
9. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord
10. Kasutatud kirjandus

1.1 Üldinfo

Lasteaia liik: eralasteaed
Aadress: Lai 30, Tartu, Tartumaa
Omandivorm: eralasteasutus
Rühmade arv: 2
Rühmade liik: 1 liitrühm (1,6 – 6 aastased lapsed),
1 lasteaiarühm (3- 6 aastased lapsed).
Kokku on lasteaias kohti 40 lapsele.
Lasteaed on avatud tööpäeviti kell 7.30-17.45.
Õppetegevus toimub eesti keeles.

1.2. Lasteaia eripära

Koogel ja Moogel on OÜ TripsTrapsTrull hallatav kahe rühmaga eralasteaed Tartus, vanalinna ja Supilinna piiril. Lasteaia meeleolu ja õpikäsitlust kannavad edasi kaks läbivat tegelast: Kanake Koogel - uudishimulik teadlane ja Tibuke Moogel - loov kunstilooja. Nende tegelaskujude kaudu on lasteaia igapäevaelus sidusaks tervikuks põimitud teadushimu, loov eneseväljendus ja vahetu side loodusega.
Meie õppe- ja kasvatustöö põhisuunaks on uuriv ja avastuslik õppeviis, mis äratab lapses huvi maailma vastu ning toetab tema autonoomsust ja iseseisvust. Selles protsessis on aiandus, teaduskatsed ja kunstilooming omavahel tihedalt seotud:

- Lasteaia väike kasvuhoone ja õueala toimivad elava avastuskeskkonnana. Taimede külvamine, kastmine, hooldamine ja viljade maitsmine pakuvad igapäevaselt ainest vaatlusteks ja teaduskatseteks läbi vahetu kogemuse.
- Loodusest ning aiandusest ammutatud elamused, vormid, värvid ja tekstuurid kanduvad sujuvalt üle kunstitegevustesse. Loodus on korraga nii inspireerija kui ka õppekeskkond, mis meelitab lapsi oma kogemusi loovalt edasi andma.
- Alates 2024. aasta sügisest kuulub lasteaed Rohelise Kooli võrgustikku. See programm pakub väärtuslikku raamistikku keskkonnahoidliku mõtteviisi süvendamiseks, liites aianduse, säästlikkuse ja avastusõppe loomulikult igapäevase õpi- ja mängukeskkonnaga.

MISSOON
Meie lasteaia missiooniks on luua hooliv, toetav ja kodune õpikeskkond, kus iga laps saab areneda oma tempos ja avastada maailma mängulisel ja looval viisil. Hoida usaldusel põhinevat ja toetavat koostöövõrgustikku lastevanemate, kogukonna ja personaliga.

VISIOON
Olla inspireeriv lasteaed, kus iga laps saab turvalises keskkonnas avastada, arendada loovust ning kasvada õnnelikuks ja enesekindlaks inimeseks.

Lasteaia Põhiväärtused

1. Hoolivus ja Hoidmine
Me loome sooja, koduse ja turvalise keskkonna, kus iga laps tunneb end hoituna. Meie lasteaias valitseb sõbralikkus nii laste, perede kui ka kolleegide vahel. Oleme eeskujuks, märkame igaühe vajadusi ja hoiame teineteist.

2. Uudishimu ja Avastamisrõõm
Toetame lapse loomulikku uudishimu ja õpihuvi, pakkudes võimalusi aktiivseks mänguks, katsetamiseks ja maailma avastamiseks. Me rakendame teaduspõhist ja uurivat õpet, kus laps ise on teadmiste looja. Meie õppeprotsess on mänguline ja pakub rõõmu.

3. Roheline Mõtteviis ja Looduslähedus
Väärtustame keskkonnahoidu ning tegutseme kooskõlas loodusega. Püüdleme selle poole, et õuesõpe, värskes õhus liikumine ja looduse vahetu kogemine oleksid meie igapäevaelu loomulik osa. Õpetame lapsi keskkonda hoidma ja austama.

4. Koostöö ja Avatus
Usume, et parimad tulemused saavutame usalduslikus koostöös perede, kolleegide ja spetsialistidega. Meie suhtlus on avatud ning aus. Väärtustame kaasatust, võrdsust ja teineteisega arvestamist ning toetame nii laste kui ka töötajate enesearengut.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse üldised eesmärgid

Meie eralasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on koostöös peredega tagada lapse igakülgne, tasakaalustatud ja järjepidev areng ning toetada tema valmisolekut edasiseks õppeks ja igapäevaelus toimetulekuks. Peame oluliseks lapse õigust turvalisele ja elurõõmsale lapsepõlvele ning toetame tema füüsilist, vaimset, sotsiaalset, emotsionaalset heaolu ja väärtuste kujunemist.
Meie põhieesmärgid on:

- Toetada lapse üldoskuste arengut (suhtlemisoskus, loovus, probleemilahendus ja õppimisoskus).
- Soodustada eakohaseid sotsiaalseid suhteid ja arendada empaatiavõimet.
- Kujundada iseseisvust, enesejuhtimise oskust ja julgust teha valikuid.
- Arendada huvi ja omaalgatust uuriva ning avastusliku õppimise vastu.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Meie töö tugineb väärtustele, mis seavad esikohale lapse heaolu, mängulisuse ja koostöö. Rakendame järgmisi põhimõtteid:

- Lapsest lähtuv uuriv ja avastuslik õpe: Õppetegevused tuginevad lapse loomupärasele uudishimule. Loome keskkonna, kus laps on aktiivne uurija, keda julgustatakse katsetama, eksperimenteerima ja loovaid lahendusi leidma.
- Mäng kui õppimise vahend: Mäng on lapse peamine viis maailma tundmaõppimiseks. See on avastuslik uurimistöö lapsele omases keeles, mis võimaldab õppida vahetu kogemuse kaudu, tundes rõõmu teekonnast.
- Lõimitud üldõpetus: Tegevusvaldkonnad ja üldoskused moodustavad ühtse terviku. Seosed erinevate teadmiste vahel tekivad läbi eluliste tegevuste, mis arendavad mõtlemis- ja analüüsivõimet.
- Individuaalsus ja kaasatus: Arvestame iga lapse eripära, arengupotentsiaali ja vajadustega, luues turvalise ja hooliva õhkkonna.
- Koostöö ja partnerlus: Usume, et lapse parim arengukeskkond tekib meeskonna ja perede tihedas koostöös ning ühises vastutuses.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

3.1. Pedagoogiline meeskond

Koogel ja Moogel lasteaia pedagoogilisse personali kuuluvad direktor, õppejuht ja rühma meeskonnad. Vajaduspõhiselt kaasatakse liikumis- ja muusikaõpetaja ning tugispetsialistid (nt logopeed). Meeskonda iseloomustab ühine vastutus ning demokraatlik, üksteist austav suhtlemiskultuur.

3.2. Õppeaasta ja rühmade töö

Lasteaia õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini. Uurimisteemade vahel on Koogel ja Moogel lasteaia lastel mängude nädal. Lasteaia õppetegevused on korraldatud pidevalt mänguliselt ja läbi mängude, kuid siis keskendume rohkem toetatud vabamängule. Mängude nädal on jaotatud erinevateks mängude teemanädalateks, näiteks nagu lauamängude nädal (mängitakse erinevaid lauamänge ja meisterdatakse neid ise); loovmängunädal (erinevate materjalide avastamine ning nendest loomine); jmt. Suvekuudel rühmad liidetakse ning põhirõhk on mängudel, vabategevusel ja õpitu kordamisel/kinnistamisel. Suveperioodil on õpikeskkonnaks suures osas õuekeskkond.

3.3. Metoodiline korraldus

Õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks kasutame:

- Uuriv- ja avastuslik õpe: Tegevused planeeritakse ja viiakse läbi teemadena, mis võimaldavad süvenenud uurimistööd.
- Digipädevused: Kasutame kaasaegseid vahendeid õppeprotsessi toetamiseks, õpetades lapsi infoühiskonnas turvaliselt ja eesmärgipäraselt toimetama.
- Kujundavat lähenemist: Lähtume lapse arengu toetamisel tema individuaalsest tasemest, pakkudes eduelamusi ja luues võimalusi loovaks eneseväljenduseks.

3.4. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

Koogel ja Moogel lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse korralduse aluseks on lasteasutuse õppekava, mis on vastavuses alushariduse riikliku õppekavaga.

Lasteaia päevakava loob lastele päevarütmi, kus on välja toodud igapäevatoimingud, õppe- ja kasvatustegevused ning vabategevus. Lasteaia päevakavas on ajaliselt ära toodud muusika- ja liikumistegevused ning majasisesed huviringid. Lapsevanema soovil on lastel võimalik osaleda lasteaias toimuvates tasulistes huviringides.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine lähtub eelkõige laste uudishimust ja nende algatatud teemadest. Uuriv- ja avastusõppest lähtuvalt kujundab õpetaja laste tõstatatud teema ümber vastava perioodi (nädal, kuu vm) eesmärgid, õppesisu ja tegevused. Selline kavandamine on paindlik, võimaldades tegevuskava jooksvalt kohandada vastavalt laste huvile.

Õpi- ja tegevuskoha valikul arvestab õpetaja valdkondade lõimimist ja eesmärkide täitmist. Tegevuste rikastamiseks valib õpetaja sobivad vahendid ning kaasab vajadusel lasteaia personali, lapsevanemaid või uuritava valdkonna eksperte.

3.5. Päevakava

7.30 – 8.50 laste saabumine, individuaalsed vestlused vanematega, vabategevus ja mängud
8.50 – 9.20 hommikusöök
9.20 – 11.00 õppetegevus rühmades
11.00 – 11.20 ettevalmistused õue minekuks
11.20 - 12.15 viibimine õues
12.15 – 12.30 riietumine ja ettevalmistus lõunasöögiks
12.30 - 13.00 lõunasöök
13.00 – 13.30 ettevalmistus lõunaseks puhkeajaks, unejutt
13.00 – 15.00 päevane puhkeaeg unejutuga /uneaeg
14.00 –15.00 võimalus vaikseteks tegevusteks või jätkata puhkeaega voodis, huviringi tegevus
15.00 – 15.30 ärkamine, riietumine, vabategevus
15.30 – 16.00 õhtuoode
16.00 – 17.45 toetatud mänguaeg/vabategevus, üks-ühele aeg lastega, laste kojusaatmine

Päevakavad võivad varieeruda olenevalt rühma tegevuskavast.

3.6. Tegevuskava

Iga õppeaasta alguses koostab lasteaia meeskond asutusepõhise tegevuskava. Mille aluseks on lasteaia õppekava, arengukava, Rohelise Kooli arengukava, kodukord ning teised asjakohased alusdokumendid.
Koogel ja Moogel lasteaia õppeaasta tegevuskava kinnitab direktor pedagoogilises nõukogus.

Koostöös valminud tegevuskava sisaldab järgmist:
1) Eelmise õppeaasta kokkuvõte ja analüüs
Saavutused ja edasised sihid
Edaspidiste eesmärkide saavutamine ja jätkutegevused
2) Uue õppeaasta üldeesmärgid
Lasteaia arengukavast tulenevad eesmärgid
3) Töögruppide tegevusplaanid
Töögruppide konkreetsed eesmärgid, tegevused ja vastutajad.
4) Üritused ja traditsioonid
Kuupäevaliselt või kuude kaupa lahti kirjutatud sündmused
5) Koostöö perede ja kogukonnaga
Lapsevanemate kaasamistegevused (hoolekogu koosolekud, perepäevad, talgud)

3.7. Traditsioonilised üritused

September – teadmistepäev, vanavanemate päev, spordinädal ja kogu pere spordipäev
November – isadepäev, kadri- või mardijooks
Detsember – advendihommikud, jõulupidu
Jaanuar – taliolümpia
Veebruar – Eesti sünnipäev, vastlapäev
Märts – emakeelepäev
Aprill – kevadpühade tähistamine
Mai – emadepäev, traditsiooniline kohviku külastus koolieelikutega
Juuni – lasteaia sünnipäev ja kooli saatmise pidu

Nimekirjas toodud sündmused moodustavad iga-aastase kindla raamistiku, mida täiendatakse jooksvalt vastavalt õppeaasta tegevuskavale, käimasolevatele teemadele ning laste huvile.
Lapsevanemad on lasteaia õpikeskkonna olulised partnerid. Laste uudishimu toetamiseks ja õppeprotsessi rikastamiseks lõimime vanemate teadmised, hobid ja elukutsed rühma käimasolevate uurimisteemadega:

- Vanemad on oodatud lasteaeda oma ametit, käsitööoskusi või hobisid tutvustama, katse- ja meisterdamistöötubasid läbi viima või rühma oma töökohale õppekäigule kutsuma. Külastused ja tegevused kavandatakse vastavalt teemale.
- Ühisüritused koos vanematega nt kadri- ja mardijooks, jõulud jms.
- Vähemalt kord aastas korraldatakse vanematele teemaõhtuid või vestlusringe, et toetada lapse arengut ja tugevdada kodu ning lasteaia vahelist koostööd.

3.8. Haridusliku erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus

Haridusliku erivajadusega (HEV) laps on laps, kelle taluvus, võimed, terviseseisund, keeleline ja kultuuriline taust või isiksuseomadused tingivad vajaduse teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas või rühma õppe- ja kasvatustegevuses. Koogel ja Moogel lasteaed väärtustab iga last ning peab oluliseks varajast märkamist ja individuaalset lähenemist.
Lapse arengut jälgitakse järjepidevalt. Õppeaasta alguses toimub laste arenguvaatlus, kus selgitatakse välja täiendavat tuge vajavad lapsed. Kuna Koogel ja Moogel lasteaias puuduvad erirühmad, HEV last toetatakse tavarühma tingimustes (kaasav haridus). Õpetajad kohandavad õppetegevusi, meetodeid ja füüsilist keskkonda vastavalt lapse vajadustele. Lasteasutuse pidaja ja direktor tagavad lapsele vajadusel logopeedi, eripedagoogi või muu tugispetsialisti teenuse. Kui vastavat spetsialisti ei ole lasteaia koosseisus, suunatakse lapsevanemad teenuse saamiseks Hariduse Tugiteenuste Keskusesse või teiste partnerite juurde.
Kui rühma tegevuskava kohandamine ei anna piisavaid tulemusi, koostatakse lapsele IAK. See dokumenteerib lapse arengu toetamiseks vajalikud muudatused õppe sisu, õpikeskkonna või metoodika osas.

IAK koostatakse koostöös meeskonnaga (õpetajad, juhtkond, tugispetsialistid ja lapsevanemad) ning seda täiendatakse jooksvalt. Nii andekate kui ka tuge vajavate laste puhul on eesmärk pakkuda lapse võimetele vastavaid väljakutseid.
Lasteaed teeb tihedat koostööd lapsevanematega, pakkudes neile nõustamist ja tuge. Vajadusel kaasatakse protsessi lasteaiaväline nõustamismeeskond (Rajaleidja), et saada soovitusi edasisteks tugimeetmeteks või eritingimuste rakend

3.9 Eesti keele kui teise keele õppe korraldus

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse lasteaias eesti keele õpe. Kuna õppe- ja kasvatustegevus rühmades toimub eesti keeles, toetatakse muu kodukeelega last keele omandamisel järgmiselt:

- Keeleõppe metoodika: Eesti keel omandatakse lõimitud tegevuste kaudu, rakendades täielikku või osalist keelekümbluse metoodikat. Vajadusel pakutakse lapsele täiendavat eesti keele tugiõpet.
- Tulemuste kavandamine: Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste seadmisel arvestatakse alati lapse vanust, tema individuaalset arengutaset ning keeleõppe mahtu ja valitud metoodikat.
- Individuaalne tugi: Haridusliku erivajadusega või täiendavat tuge vajavale muukeelsele lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava (IAK).

Meie eesmärk on luua keeleliselt toetav keskkond, mis soodustab lapse kiiret sotsialiseerumist ja eesti keele omandamist talle loomuomaste tegevuste kaudu.

4. Lapse eeldatavad üldoskused vanuseti

4.1 Mänguoskused

Mäng on lapse jaoks loomulik ja peamine õppimisviis, mille kaudu ta omandab uusi teadmisi, harjutab ja kinnistab oskusi ning arendab keelelisi, sotsiaalseid ja kognitiivseid võimeid. Mängu kaudu õpib laps suhtlema, koostööd tegema, probleeme lahendama ning sobival viisil enda tundeid, soove ja kogemusi väljendama. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ja valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.
Õppe- ja kasvatustegevuses toetatakse mänguoskuste arengut turvalise ja rikkaliku mängukeskkonna ning mitmekesiste materjalide tagamisega. Lastele luuakse võimalused nii vabaks mänguks kui ka eesmärgipäraselt suunatud mänguliseks uurimiseks — seda nii iseseisvalt kui ka koos kaaslastega.

Mänguoskuste toetamise põhimõtted

- Lapsest lähtuv lähenemine: Tegevused ja mänguvormid põhinevad lapse huvidest, võimetest ja arengutasemest, toetades tema algatusvõimet ja uudishimu.
- Mitmekesine mängukeskkond: Rühmaruumis, õuealal ja igapäevases õpikeskkonnas tagatakse materjalid ning tingimused, mis toetavad erinevaid mänguliike (loov-, rolli-, ehitus- ja lauamängud jpm).
- Sotsiaalsete oskuste ja eneseregulatsiooni arendamine: Õpetajad toetavad mängu kaudu sotsiaalsete oskuste arengut, juhendades lapsi suhtlema, jagama ja kaaslastega koos mängima.
- Rollide ja reeglite mõistmine: Mängu kaudu arendatakse lapse võimet mõista ja järgida reegleid ning täita erinevaid rolle, mis valmistab ette grupi- ja ühistegevusteks.
- Refleksioon ja juhendamine: Õpetaja toetab lapse mängu, suunates teda mõtlema, küsimusi esitama ning mängusituatsioonides probleeme lahendama.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel eeldatavad mänguoskused

Kolmeaastane laps

- suudab väikeses grupis mängule keskenduda;
- kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid;
- jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut;
- sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut;
- kutsub kaaslasi oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga;
- suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;
- suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Kuue- kuni seitsmeaastane laps

- suudab mängule keskenduda;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;
- näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust;
- algatab mänge ja arendab mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.

4.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetus- ja õpioskused panevad aluse lapse iseseisvusele ja õpihimule. Need hõlmavad nii tähelepanu, taju, mälu kui ka mõtlemise arengut, võimaldades lapsel teavet hankida, seoseid luua ja teadmisi igapäevaelus rakendada. Lasteaias toimub see õppimine eelkõige läbi meelelise kogemuse, katsetamise ja mängulise uurimise.
Õppe- ja kasvatustegevuses toetatakse tunnetus- ja õpioskuste kujunemist turvalise ja põneva õpikeskkonna loomisega, kus innustatakse lapse loomulikku uudishimu ning õpihimu. Lastele pakutakse võimalusi püstitada hüpoteese, leida seoseid, lahendada eakohaseid probleeme ning analüüsida oma tegevuse tulemusi. Õpetaja suunab last seadma lihtsaid eesmärke, kavandama tegevusi ning toetab takistustega toimetulekut, kujundades sellega lapse eduelamust ja eneseusku.

Tunnetus- ja õpioskuste toetamise põhimõtted:

- Avastav ja uuriv õpe: Õppimine põhineb lapse vahetul kogemusel, katsetamisel, vaatlusel ja märkide ning seoste loomisel loodus- ja tehiskeskkonnas.
- Mõtlemisoskuste ja eneseregulatsiooni arendamine: Lastega arutletakse toimuvate protsesside üle, julgustatakse küsimusi esitama ning toetatakse keskendumisvõimet ja tegevuse lõpuleviimist.
- Metakognitsiooni algatamine ja analüüs: Õpetaja suunab last oma tegevust ja õpitut sõnastama ("Kuidas sa selle tulemuseni jõudsid?", "Mida sa täna uut teada said?"), arendades oskust oma õppimist märgata.
- Eksimise julgustamine ja probleemilahendus: Eksimist käsitletakse õppeprotsessi loomuliku osana. Lapsi suunatakse otsima alternatiivseid lahenduskäike ja proovima uuesti.
- Sensoorne ja lõimitud õpikeskkond: Teadmisi ja oskusi omandatakse läbi eri meelte, ühendades tegevustesse mängu, liikumist, kunstilist ja digitaalset eneseväljendust.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel eeldatavad tunnetus- ja õpioskused

Kolmeaastane laps

- tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
- mõistab lihtsamat kõnet;
- valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
- väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
- oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
- suudab järgida lihtsat juhist;
- oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Kuue- kuni seitsmeaastane laps

- suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda;
- saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhist või korraldust;
- esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
- oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada;
- saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
- kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

4.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsed oskused tagavad lapse võime mõista iseennast ja teisi, luua ning hoida suhteid ning juhtida oma käitumist ja emotsioone. Enesemääratlusoskus hõlmab lapse teadlikkust oma minapildist, vajadustest, tugevustest ja tunnetest, samuti enesehinnangu ja eneseregulatsiooni kujunemist. Sotsiaalsed oskused väljenduvad võimes teha koostööd, arvestada teiste inimeste ja nende piiridega, olla empaatiline, lahendada konflikte ning järgida ühiskondlikke kokkuleppeid ja üldinimlikke eetilisi tõekspidamisi.
Õppe- ja kasvatustegevuses toetatakse enesemääratlus- ja sotsiaalsete oskuste arengut turvalise, kaasava ja positiivse psühhosotsiaalse keskkonna loomisega, kus iga laps tunneb end väärtustatuna ja aktsepteerituna. Õpetajad loovad igapäevaselt olukordi, mis soodustavad meeskonnatööd, teistega arvestamist ja vastutuse võtmist oma tegevuse eest. Täiskasvanu on lapsele abiks emotsioonide sõnastamisel, empaatilisel kuulamisel ja probleemide lahendamisel.

Enesemääratlus- ja sotsiaalsete oskuste toetamise põhimõtted:

- Eneseteadlikkuse ja minapildi kujundamine: Lapsel aidatakse tunda ja sõnastada oma emotsioone, mõista oma vajadusi ning märgata isiklikke tugevusi ja edusamme, mis toetab terve enesehinnangu kujunemist.
- Emotsioonide juhtimine ja eneseregulatsioon: Lastele õpetatakse sobivaid viise tugevate tunnetega (nt viha, hirm, pettumus) toimetulekuks ja pingelistes olukordades enese rahustamiseks.
- Empaatia ja teistega arvestamine: Julgustatakse märkama kaaslaste tundeid ja vajadusi, märkama mitmekesisust ning suhtuma kõikidesse inimestesse hoolivalt ja austavalt.
- Koostöö ja suhtlemisoskused: Toetatakse ühiseid tegevusi, meeskonnamänge ja paaristöid, kus harjutatakse kuulamist, oma arvamuse viisakat avaldamist, jagamist ning kokkulepete sõlmimist.
- Konfliktide lahendamine ja rahulik dialoog: Suunatakse lapsi erimeelsuste korral kasutama vägivallatuid ja sõnalisi lahendusviise, õpetades mõistma oma käitumise tagajärgi teistele.
- Kaasav ja turvaline keskkond: Rühmas kujundatakse selged ühised reeglid ja väärtused, tagades füüsilise ja emotsionaalse turvalisuse ning vältides kiusamist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel eeldatavad sotsiaalsed oskused

Kolmeaastane laps

- oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
- on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
- loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- jagab mõnikord asju ka teistega;
- algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
- oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Kuue- kuni seitsmeaastane laps

- tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda;
- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
- teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
- järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;
- suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

4.4 Eneseregulatsiooni oskused

Eneseregulatsioonioskused hõlmavad lapse võimet teadlikult suunata ja juhtida oma tähelepanu, emotsioone, käitumist ning impulsse vastavalt olukorrale ja ühiskondlikele ootustele. Need oskused on tihedalt seotud peamiste täidesaatvate funktsioonidega (töömälu, kognitiivne paindlikkus ja pidurdusprotsessid), mis kujundavad lapse võimet keskenduda, reageerida muutustele ning tulla toime igapäevaste väljakutsetega. Eneseregulatsioon on aluseks edukale õppimisele, konfliktide ennetamisele ning pikaajalisele emotsionaalsele heaolule.
Õppe- ja kasvatustegevuses toetatakse eneseregulatsiooni arengut ettearvatava, struktureeritud ning turvalise keskkonna ja päevakava kaudu. Täiskasvanu on eelkõige eeskuju, kes aitab lapsel keerulistes emotsionaalsetes ja sotsiaalsetes olukordades rahuneda, oma vajadusi sõnastada ning sobilikke lahendusi leida.

Eneseregulatsioonioskuste toetamise põhimõtted:

- **Tähelepanu ja keskendumise juhtimine:** Toetatakse lapse võimet hoida tähelepanu tegevusel, lülituda ühelt tegevuselt teisele ning eirata häirivaid stiimuleid meelepäraste ja eesmärgipäraste ülesannete täitmisel.
- **Tunnete teadvustamine ja reguleerimine:** Lapsi suunatakse tundeid märkama, neid nimetama ning kasutama tugevate emotsioonide (nt pahameel, ärevus, põnevus) korral sobivaid rahunemis- ja toimetulekustrateegiaid.
- **Impulsiivsuse pidurdamine ja ootamine:** Mängude ja igapäevategevuste kaudu harjutatakse oma korra ootamist, reeglitest kinnipidamist ning soovide edasilükkamist ühiste eesmärkide nimel.
- **Struktureeritud keskkond ja visuaalsed toed:** Rühma päevakava, reeglid ja ruumikorraldus on selged ja ettearvatavad; vajadusel kasutatakse visuaalseid märke ja mudeleid, mis aitavad lapsel oma tegevusi planeerida ja mõista.
- **Empaatiline juhendamine:** Täiskasvanu reageerib lapse käitumisele rahulikult, pakub füüsilist ja emotsionaalset turvatunnet ning aitab pingeseisundist väljuda enne sisuliste arutelude algatamist.
- **Paindlikkus ja kohanemisvõime:** Julgustatakse last kohanema uute olukordade, muutuvate reeglite või ebaõnnestumistega, õpetades otsima uusi võimalusi ja strateegiaid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel eeldatavad eneseregulatsiooni oskused

Kolmeaastane laps

- tuleb toime vanematest eemalolekuga;
- tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitut edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
- paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Kuue- kuni seitsmeaastane laps

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada;
- kavandab, algatab ja korraldab mänge ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
- suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

5. Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste eesmärgid ja sisu ning lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

5.1 Mina ja keskkond

Kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
- oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest;
- oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
- oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
- saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;
- oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda;
- oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
- oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist;
- oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
- märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
- tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
- oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;
- oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaaegadest;
- oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
- oskab liikluses ohutult käituda;
- oskab liikluses ohutult käituda;
- oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesine toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel;
- oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
- oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine;
- oskab selgitada raha otstarvet;
- teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas;
- oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robootikaseadmeid.

5.2 Keel ja Kõne

Kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- oskab jutustada pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid;
- kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel häälidada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
- oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähtedega;
- teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps:

- mõistab tuttaval teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet;
- tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
- saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viipega toetatud, ja toimib vastavalt;
- saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
- kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
- suudab korrata võrdleva häälduse abil ja vajadusel žesti või viipega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
- tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
- oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähtedega;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

5.3 Matemaatika

Kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust;
- oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke + , –, =;
- oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- oskab järjestada kuni viite eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- oskab kasutada õigesti mõisteid *eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem*;
- orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal;
- oskab määrata kellaaega täistundides;
- oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu õiges järjestuses;
- oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva;
- teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
- märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

5.4 Kunst

Kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;
- oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;
- kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;
- oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle;
- oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd;
- vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;
- kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel;
- oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

5.5 Muusika

Kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- laulab eakohaseid laule kaaslastega ja üksi;
- kuulab laulu või muusikapala tähelepanelikult;
- iseloomustab kuulatud muusikapala;
- eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- mängib eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega;
- liigub vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;
- tantsib eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega;
- väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

5.6 Liikumine

Kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
- peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
- sooritab põhiliikumisi pingevabalt nii, et liigutused on koordineeritud;
- oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
- suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata;
- oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
- oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid;
- oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mänge;
- oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

6. Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted’

Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ja korraldamisel lõimitakse eri valdkondade tegevusi, mänge ning igapäevatoiminguid. Õppimine toimub eelkõige läbi uurimus- ja avastusõppe, mängu ning vahetu kogemuse, toetades lapse terviklikku arengut ja sisemist õpihimu.

6.1 Lõimitud ja huvipõhine õppe- ja kasvatustegevus

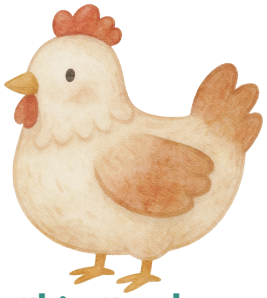
Õppekava rakendamisel ei käsitleta õppevaldkondi eraldiseisvate õppeainetena, vaid need on põimunud igapäevastesse tegevustesse ja uurimisprojektidesse:

- Laste huvidest lähtuv teemavalik: Õppeteemad ei ole ette määratud, vaid kasvavad välja laste küsimustest, tähelepanekutest ümbritseva maailma vastu. Õpetaja märkab laste huvisid ning kujundab neist teadlikult õpieesmärkidega lõimitud teemad.
- Uurimus- ja avastusõpe: Õppimine põhineb lapse vahetul kogemusel, uudishimul ja iseseisval avastamisel. Lastele luuakse võimalused püstitada küsimusi ja hüpoteese, viia läbi lihtsaid katseid ja vaatlusi, koguda andmeid ning teha saadud kogemuste põhjal järeldusi.
- Terviklik lõiming: Teema raames rakendatakse teadmisi ja oskusi samaaegselt mitmest valdkonnast (nt loodusnähtuse uurimisel mõõdetakse ja loendatakse, kirjeldatakse sõnaliselt, joonistatakse või ehitatakse mudeleid ning kasutatakse teatmeteoseid või digivahendeid).
- Üldoskuste arendamine: Läbi avastusõppe ja mängulise uurimise kujundatakse mängu-, tunnetus- ja õpioskusi, enesemääratlus- ja sotsiaalseid ning eneseregulatsioonioskusi.

6.2 Valdkondadeülesed üldpõhimõtted

- Lapse algatus ja huvi: Õppeprotsessi aluseks on lapse uudishimu. Õpetaja on suunaja ja kaasamõtleja, kes toetab lapse algatatud ideede ja teemade uurimist.
- Uuriv ja katsetav õppeviis: Teadmisi ei anta valmiskujul. Lapsed katsetavad, eksivad, proovivad uuesti ja avastavad seoseid vahetu kogemuse ning katsetamise kaudu.
- Keskkond kui "kolmas õpetaja": Füüsiline ja vaimne õpikeskkond pakub rikkalikult uurimismaterjale (nt. luubid, mõõtevahendid, looduslikud materjalid), mis kutsuvad iseseisvalt tegutsema.
- Õppimine ehedas keskkonnas: Uurimis- ja avastusõpe toimub võimalikult palju väljaspool rühmaruumi — õuealal, looduses, lähiümbruses ja muuseumides, kus probleeme saab uurida nende loomulikus kontekstis.
- Protsessi väärtustamine ja analüüs: Fookuses on õppimise tee ja avastamisrõõm. Lapsi suunatakse oma uurimistulemusi sõnastama, esitlema ja koos õpetajaga analüüsima.

7. Lapse arengu hindamise ning toetamise põhimõtted, dokumenteerimine ja korraldus

Koogel ja Moogel lasteaias on lapse arengu toetamisel keskne koht usalduslikul ja järjepideval koostöös lapsevanematega. Koostöös perega luuakse lastele keskkond, mis soodustab nende arengut parimal võimalikul viisil, väärtustades iga lapse individuaalsust. Tihe suhtlus vanematega aitab rühma meeskonnal last paremini tundma õppida, tema arengut jälgida, analüüsida ning lapse vajadustele vastavalt õppe- ja kasvatustegevust kavandada. Õpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise ja kirjeldamise põhimõtteid ning kasutatavaid meetodeid.
Lapse arengu toetamise oluline osa on lapse arengu süsteemne hindamine ja dokumenteerimine. Lapse hetketeadmiste ja -oskuste tundmine võimaldab rühma meeskonnal seada lapse arengust lähtuvaid eesmärke ning märgata valdkondi, kus laps vajab täiendavat tuge või juhendamist. Ilma süsteemse ja teadliku hindamiseta võib lapse arengu mõistmine olla ebatäpne ning vajaliku toe pakkumine viibida. Täiskasvanu roll on olla teadlik sellest, kus laps oma arenguteel parasjagu asub ning millist tuge vajab uute oskuste omandamiseks. Lapse arengu hindamine on terviklik protsess, mis hõlmab info kogumist, dokumenteerimist, tulemuste analüüsi ja edasiste tegevuste planeerimist ning on tihedalt seotud õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisega.

Lapse arengu hindamise eesmärgid:

- koguda lapse kohta teavet, mis aitab luua talle parimad arengutingimused;
- selgitada välja lapse tugevused ning arendamist vajavad küljed;
- toetada lapse individuaalsust ja huve arvestava, eakohase kasvukeskkonna kujunemist;
- lapsele vajaliku toe väljaselgitamine;
- toetada lapse arengu ja positiivse enesehinnangu kujunemist;
- õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös perega.

nfot lapse arengu kohta kogutakse mitmekesiste meetodite kaudu: vaatlused, tegevuste kirjeldused, lapse looming, intervjuud lapsega, lapse tööde analüüs. Eesmärk on tagada terviklik pilt lapse arengust. Hindamise aluseks on lapse individuaalne areng, alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud üldoskuste ja õppevaldkondade eeldatavad arengutulemused.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades lapse pingutusi, saavutusi ning toimetulekut, samuti lapse positiivseid hoiakuid ning huvi õppimise vastu. Vastavalt alushariduse riiklikule õppekavale koostab õpetaja vähemalt üks kord õppeaastas kirjaliku kokkuvõtte lapse arengust, milleks on Koogel ja Moogel Lasteaias loodud Eliisi keskkonnas Lapse individuaalse arengu jälgimise kaart. Õpetaja kasutab saadud infot õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ning vajaduse korral toetavate sekkumiste rakendamisel. Hindamine aitab varakult tuvastada erivajadusi, võimaldades koostöös vanemate ja tugispetsialistidega planeerida lapse arengut toetavaid tegevusi ning vajadusel kohandada kasvukeskkonda. Tulenevalt sellest püstitab õpetaja koos rühmameeskonnaga lapse arengut vajavate valdkondade tugevdamiseks eesmärgid, mille täitumist analüüsitakse õppeaasta lõpus. Lähtudes lapse arengu vajadusest, planeeritakse õppetegevusi rühmana kui ka individuaalselt. Lapse arengu hindamist puudutavad materjalid kogub õpetaja lapsele individuaalselt loodud arengumappi.

Lapse individuaalse arengu jälgimise kaarti aitab õpetajal täita lapse arengumapp, mis sisaldab:

- vaatluste ja tähelepanekute kirjeldusi lapse vabamängu, õppetegevuste, ühistegevuste ja probleemtegevuste kohta;
- lapse loomingut paberkandjal või digitaalsel kujul;
- individuaalset arengukava (IAK) haridusliku erivajaduse korral;
- vajadusel kirjalikke kokkuleppeid lapse arengu toetamiseks;
- lapsevanema allkirja arengumapiga tutvumise kohta.

Arengumappi täiendatakse pidevalt terve lasteaias olemise aja jooksul, mitte ainult üks kord aastas.
Lisaks jooksvale arenguhindamisele viiakse koolieelikutega viimasel õppeaastal läbi süsteemne hindamine kahes etapis. Sügisel kaardistatakse lapse eelteadmised, oskused ja arenguvajadused, et planeerida individuaalset tuge ning viimase õppeaasta õppe- ja kasvatustegevusi. Kevadel hinnatakse lapse füüsilist, vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset valmidust kooliminekuks ning analüüsitakse üld- ja valdkondlike oskuste saavutatust. Kevadise hindamise, igapäevaste vaatluste ning tugispetsialistide tagasiside põhjal koostavad rühmaõpetajad koolivalmiduskaardi. Koolivalmiduskaart tutvustatakse lapsevanemale, allkirjastatakse osapoolte poolt ning väljastatakse vanemale hiljemalt 1. aprilliks.

Lapse arengu toetamiseks määrab direktor tugiteenuste koordineerija (TUKO), kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist.
Tugiteenuste koordineerija:

- toetab ja juhendab õpetajaid lapse esmase toe kavandamisel,
- nõustab vanemaid ning teeb õpetajatele ja õppejuhile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning kooli ülemineku toetamiseks.

Lapse arengu toetamine toimub tihedas koostöös lapsevanemaga. Vähemalt üks kord õppeaastas viiakse läbi arenguvestlus, mis Koogel ja Moogel Lasteaias toimub lapse sünnikuus. Arenguvestlus loob võimaluse jagada teavet lapse arengu kohta erinevates keskkondades – kodus ja lasteaias –, mis aitab vältida väärarusaamu ning kujundada ühist arusaama lapse oskustest, huvidest, tugevustest ja võimalikest arengukohtadest. Vajadusel viiakse arenguvestlus läbi sagedamini ning kaasatakse lapse arengu toetamiseks tugispetsialiste.

8. Vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus

Koogel ja Moogel lasteaias on koostöö peredega kõrgelt väärtustatud, kuna lapse heaolu ja arengu alustalaks on usalduslik suhe kodu ja lasteasutuse vahel. Meie koostöö põhineb dialoogil, vastastikusel lugupidamisel ning pere toetamisel. Usume, et positiivne suhe vanematega loob lapsele vajaliku turvatunde juba kohanemisperioodil.

1. Õpetaja roll ja nõustamine

Lasteaia personal toetab ja nõustab lapsevanemat lapse õpetamisel ning kasvatamisel. Õpetajad teavitavad vanemaid regulaarselt lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Tagasiside andmisel järgime eetilisi norme, austades lapse ja pere privaatsust. Kogu personal on kohustatud kinni pidama konfidentsiaalsuse nõuetest.

2. Vanemate kaasamine ja tagasiside

Lapsevanematel on võimalus osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises. Ootame vanemaid jagama ideid, tegema ettepanekuid õppekäikudeks või tutvustama lastele oma ameteid ja hobisid. Samuti on vanemad kaasatud lasteaia hoolekogusse ning saavad anda tagasisidet läbi rahuloluküsitluste. Sügisesel lastevanemate koosolekul kooskõlastatakse õppeaasta ootused ja eesmärgid, mis on oluline osa ühisest kasvatustööst. Vanemal ja lasteaial on lapse alushariduse omandamise toetamisel ühine vastutus.

3. Info vahetamine ja koostöövõimalused

Info jagamine on mitmekülgne, et tagada vanemate parim kursisolek lasteaias toimuvaga:

- Igapäevane tagasiside lapse päeva kohta rühma personalilt.
- Info edastamine ja tegevuste kajastamine ELIIS-keskkonnas, e-posti ja lasteaia kodulehe kaudu.
- Kirjaliku info vahetamine rühmade teadetetahvlitel.
- Perevestlus lapse lasteaeda tulekul.
- Arenguvestlus (vähemalt kord õppeaastas), et hinnata lapse arengut ja kavandada edasisi tegevusi.
- Lastevanemate koosolekud (vähemalt kord õppeaastas).
- Rühmasisesed ja ülemajalised peod ning talgud, mis liidavad lasteaia kogukonda.

9. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Õppekava vaadatakse regulaarselt üle ja seda uuendatakse, et see vastaks laste arenguvajadustele, lasteaia eesmärkidele, alushariduse riiklikule õppekavale ning riiklikele haridusvaldkonna arengutele. Õppekava analüüsitakse ja vaadatakse üle iga õppeaasta lõpus pedagoogilises nõukogus. Muudatuste tegemisel lähtutakse järgmisest:

- koolieelse lasteasutuse tegevust reguleerivad õigusaktid;
- sise- ja välishindamise tulemused ning sisekontrolli ettepanekud;
- pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu ettepanekud.

Õppekava muudatused kooskõlastatakse pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga ning need kinnitab eralasteaia pidaja. Muudetud õppekava esitatakse kümne tööpäeva jooksul alates kinnitamisest Haridus- ja Teadusministeeriumile registreerimiseks, kandes need Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS).